אין מעמידין פרק שני עבודה זרה לב.

דורדיא. שמרים: **ומאולר.** אם הכיאו מן האולר מכלי העשוי לקיום: **מסרא סרי.** מקרים כשמסרין אותו: **של אדריינוס קיסר.** כשיולא בגייסות מוליכן עמו: **כאולה שלא נעבדה.** והיה כל כמה קיים **והוליאמו** ביין זה ונעשה חזק: **גולפי.** כלי חרס: **חיורי.** מדשיש דמייליי: **ודרו בהדייהו.** נוטלין עמהן: **פרו ליה.** שורין אותן במים: **ראשון שלנו.** יין משובח שלנו: **אינו אלא כשליש שלהן.** כשהוא שרוי ג׳ פעמים במים היו המים השליש משובחין כיין שלנו: **ע״י ד״א.** ישראל רוצה בקיומו של יין נסך ולא בשבילו אלא בשביל החרס ולסמיכה: **הדרדורים.** לגינין קטנים: **רוקבאות.** תרגומה של חמת[1] רוקבא והן של עור: **כן גודא: שטיחין.** בשטיל״ש. והא הכא גבי שטיחין (ב) דאינו רוצה בקיומו של יין וקתני אסור: **ויעלנו.** לשטיח מעל החמור: **ויפרנו בגודו.** ויתן יינו של עובד כוכבים טעם ביינו של ישראל: **גודע לחוד וגודא לחוד.** זה לא הודה וזה הודה אחרי כן: **שקרע שלו כנגד הלב.** שכן דרך עובד כוכבים להוליא דרך אותו קרע הלב של שור מחיים: **וקדור.** קדור כנקב ענול: **יש עליו קורט דם.** גלדי בלע״ז קרוסט״א: **אסור.** בילוע שמחיים נקרע: אין

[1] (מדברי הרא״ש בסימן ח מוכח דלא גרס לב׳ מיכות הללו), (ב) (תוספתא פ״ה ה״ד), (ג) מדברי תוס׳ נראה דל״ג ליה, (ד) (תוס׳ פ״ה ה״ג), (ה) (בית׳ הערוך יקדוק), (ו) (בראשית כא), (ז) מהר״ם מ״ג.

האי חלא דשיכרא דארמאי אסור בו׳. הלכך צריך ליזהר בשכר דבש שקורין מי״ט לבדוק אם מטילין בו שמרי יין להעמיד מהר מי יש מקומות שעושין כן ואז ודאי הוא אסור: **ומאוצר שרי** דמסרא קא סרי. הלכך נראה דמותר לקנות כל מיני משקה מן העובדי כוכבים כגון יין תפוחים ומי תותים וכלבד שיכהו הישראל מושך מן החבית ואפילו דמיהן יקרים יותר מן היין דודאי לא עירבו יין בתוך החבית דמסרא קא סרי אבל אם לא ראהו מושך מן החבית אז הדבר מתמלך במשקה היקר מן היין יאסור שמא עירב בו יין בהשתכר והרוח אבל אם היין יקר אין לחוש שמא עירב בו יין להכשיל דלאמרינן לקמן (דף לד:) קיפתא דמרייסא בלומא קיסתא דמתמא בארבעה לומי והא דתניא בתוספתא יין תפוחים מן האולר מותר היה נמכר בשוק אסור מפני שמזייף פירות מערבין בו יין היינו דוקא במקום שהוא בזול ואין לאסור מטעם שמשימין המשקה בחבית שהיה בו יין נסך דהא אמרינן לקמן דשרי למרמי ביה [2](חמרא) ושיכרא: **והא הכא** דרוצה בקיומו ע״י ד״א וקתני **דאסור.** תימה דלמותיב מברייתא לותיב מממתיתין דתנן גודות העובדי כוכבים וקנקניהם יין של ישראל כנוס בהם אסורים ואיסורן איסור הנאה דברי ר״מ והא הכא דרוצה בקיומו על ידי ד״א הוא ולא משום יין הנבלע בהם כלל וקאמר ר״מ דאסורים בהנאה הקנקנים אף למכרן לעובדי כוכבים והכא ליכא לשנויי שמא יבקע ויצא ויתפרנו כו׳ דסתם קנקנים הם של חרס ואינם רגילים לתפור ואין לומר דס״ל כרבנן דמתירים דע״כ לא שרו אלא בקנקנים משום דלא חזו ליין הכנום בהם אבל חרס הדריינו חזי לשרותו במים אפי׳ רבנן אסרי וי״ל דאסורים ואיסורן איסור הנאה לא קאי אקנקנים אלא אין הכנום בהם אסור אבל אלו החרסין שכבר שראם כל צרכן ולא יצאלו למלאכתם כלל שרו. איני דרבן גמליאל שהה ולדבן גמליאל לא הודו לו והתנן בנו של רבן גמליאל הוא [3] ששתה ולא הודו לו ופרקינן לעולם רבן גמליאל שתה והאי לא הודו לו כל סיעתו כלומר הסיעה הנעדרים אצלו הם חלקו עליו אבל בנו מודה לו ושתה הוא כמו אביו. איבעי הימא גודא תני כי ר״ג הוא ששתה וגודע הנא אחר חלק עליו ואמר (לו לאביו) (דלא אביו היה) אלא בנו של ר״ג הוא ששתה: **ועודות** לבובין. תיר איזהו עור לבוב כל שקרוע כנגד הלב וקדוד

[2] נראה דברי רבינו אלו צריך ליאור כיון דמייתי שכבר שרתום במים ולא נשאר בהם יין לא שייך לאסור רוצה בקיומו ול״ע. [3] נראה דברי אחרת מי׳ לו לרבינו ז״ל בברייתא הסמיכ דשמעון בן גודא העיד דבנו של ר״ג הוא.

עין משפט נר מצוה

פה א ב מיי׳ פי״ז מהל׳ מאכלות אסורות הל׳ כה סמג (עשין מה) (ל״ל לאוין קמח) טוש״ע י״ד סימן קיד סעיף ד:

פט ג (מיי׳ שם סמג שם) טור ש״ע י״ד סימן קכג סעיף יב:

צ ד (מיי׳ שם) סמג שם (*יטור ש״ע י״ד סימן קלו סעיף לו):

*(ליתא בטור ש״ע גם בסימן קכג סעיף יג שמתנו תרסים שבלנו יין וכו׳ לא הזכיר כלל מדין לסמוך בהן כדברי המגה ול״ע הבמעה זו)

הגהות הב״ח

(א) גמ׳ ומ״ש קנקנים אלא אמר רבא: (ב) רש״י ד״ה שטיחין דרוצה בקיומו של יין ע״י ד״א וקתני דאסור כלי״ל ומיכת דאיתו נמחק: (ג) תוס׳ ד״ה והא וכו׳ אפילו יודע שנתן עובד כוכבים לתוכן יין כלי״ל ומיכת בהם נמחק: (ד) באא״ד וה״ם למאן דאסר כלי״ל ומיכת אפילו נמחק: (ה) באא״ד כ״ם שהיה לו לאסור:

לעזי רש״י

בשטיל״ש. אוכפים. קרושט״א. גלד (בעוור. אחרי פצע).

מוסף רש״י

כל שקרוע כנגד הלב. שנוקבין כנגד הלב קרע עגול ודרך אותו נקב הוליאו הלאמורין והקנירים לעבודת כוכבים ותקרוע עכו״ם אסור בהנאה (תמורה כח:).

רבינו חננאל

חלא דשיכרא דארמאי אסיר דמערבי ביה דורדיא דיין נסך אמר רב אשי מאוצר שרי דאם איתא דעריב בהו מיסרא דוי סרי: **ירושי** חדא איתתא הות רחמה למעבד מצוותא ובעלה הוה סני למעבד מצוותא אתא מסכן ויהבת קומרי ואכל ארגישת בבעלה אטמרתיה בעיליתי תבת קומרי בעלה ואכל ודמך ליה אתא חייא אכל מההוא תבשילא איתער בעלה בעא למיכל מההוא תבשילא דטעמיה חייא שרי ההוא דבעיליתיה צוות ליה לא תיכול ואינו אסור משום ייחוד דכתיב כי נאפו דם בידיהם מינו דלא חשיד בדם לא תשיד בניאוף; חרס הדריינו. הדריינוס קיסר נטע נפנים בקרקע בתולה שלא נעבדה מעולם עבדה ונטעה ורמא לההוא חמרא בגילפי חיורי דמייצי לחמרא כמו ספוג ותבר להו בחספי ודרי להו בהדייהו וכל היכא דמטי תרו ליה מהנהו חרשי ושתי אותו היין היוצא מאותן החרסין והוא חזק. השלישי שלהן פי׳ ששרה אותן במים פעם ופעמים ושתה ועדר בפעם השלישית יינו חזק

מסורת הש״ס

[1] אבל בנו מודי ליה. לכאורה משמע ההוא דשב״ג דקאמר לעיל אסור לעשות שטיחין משום ר׳ יהושע בן קפוסאי קאמר וליה לא ס״ל אי נמי ר״ג דהכא הוא זקנו של רבי ובנו הוא רבי חנינא בן גמליאל אחי דשב״ג אביו של רבינו הקדוש וכן משמע בפ״ק דנדה (דף ח: ושם ד״ה והא) דרבי חנינא בן גמליאל היה דודו של רבי משה״ה קאמר התם דר״ל קשים מיניה טובא והא דאמרינן ספ״ב דסוטה (דף מט:) שרשב״ג היה קורא על עצמו עיני עוללה לנפשי וגו׳ אלף ילדים היו לבית אבא ולא נשתייר מהם אלא אני כאן וכן אחי אבא בעמיה משמע שלא היה לו שום אח זה היה רשב״ג הזקן אביו של ר״ג דינהה שהוא זקנו של רבי: הלכה

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com